

Arloesi Basotho a Menter leuenctid

**Meddwl am
y Dyfodol**

Dysgu drwy
gysylltiadau
rhyngwladol ymhen 40
a 200 mlynedd

Cynnwys

1. Cynghair Genedlaethol Lesotho
bersonau sydd â nam ar eu golwg (LNLVIP)
2. Limpho Thoahlane, Pheha Plastic
3. Matsepo Likopo Mokhoromeng,
Sylfaenydd Cymdeithas Fyddar-Dall
Lesotho (DBAL)
4. Regina Lephoi, Cymdeithas Genedlaethol
Pobl Ddall Lesotho (NADL)
5. Tebello Tjapela, Phuthalichaba Savings
& Credit Cooperative Society Ltd
6. Hlokomelang David Rakojoana,
Ysgolhaig Chevening
7. Tampo Mothopeng, Matrics y Bobl
8. Dolenni a Phodlediadau

CLICK HERE

Mae'r astudiaethau achos yn y pecyn addysg hwn yn tynnu sylw at deithiau ysbrydoledig o unigolion Basotho sydd wedi goresgyn heriau er mwyn cyflawni llwyddiant mewn gwahanol feysydd. Mae eu straeon yn dangos sut y gall cydnherthedd, creadigrwydd a phenderfyniad lywio dyfodol personol a hanes ehangach Lesotho.

Sganiwch y cod QR i weld Padlet
Arloesedd Basotho - ychwanegwch waith
eich disgyblion ac ymunwch â'n cymuned
fyd-eang o arweinwyr

Cydnabyddiaethau

Wedi'i ddatblygu mewn partneriaeth â Taith a Dolen Cymru Lesotho, mae'r adnodd hwn wedi'i seilio ar leisiau a phrofiadau bywyd cymunedau, addysgwyr, a phobl ifanc yng Nghymru a Lesotho. Wedi'i ariannu gan Lywodraeth Cymru 2025-6.

Pecynnau Athrawon Blwyddyn 4 - 11

CA2

Sleidiau

CA3

CA4

Cydnabyddiaethau

Wedi'i ddatblygu mewn partneriaeth â Taith a Dolen Cymru Lesotho, mae'r adnodd hwn wedi'i seilio ar leisiau a phrofiadau bywyd cymunedau, addysgwyr, a phobl ifanc yng Nghymru a Lesotho. Wedi'i ariannu gan Lywodraeth Cymru 2025-6.

Astudiaeth Achos: Cynghrair Genedlaethol Lesotho ar gyfer pobl â nam ar eu golwg (LNLVIP)

Enw: LNLVIP Man geni: Lesotho

Diwydiant: Sefydliad eiriolaeth

Cyfyngau cymdeithasol:

**“Deilliodd gallu’r sefydliad i
oresgyn y rhwystrau hyn o
feddwl strategol ac eiriolaeth
ddi-baid ei aelodau”.**

Effaith:

Heddiw, mae effaith LNLVIP yn cael ei theimlo'n ddwfn ledled Lesotho.

Mae'r sefydliad wedi chwarae rhan

drawsnewidiol wrth sicrhau bod pobl â nam ar

eu golwg yn mwynhau mynediad cyfartal at

addysg, cyflogaeth a chynhwysiant

cymdeithasol.

Mae ei eiriolaeth wedi arwain at newidiadau

polisi, addasiadau sefydliadol, a

chydabyddiaeth gyhoeddus eang o hawliau

pobl â nam ar eu golwg.

Mae Canolfan Mohloli oa Bophelo yn parhau i

wasanaethu fel adnodd hanfodol, tra bod LNLVIP

yn parhau i fod ar flaen y gad yn y frwydr dros

urddas, mynediad a chyfle i bob person â nam ar

ei olwg yn Lesotho. Nid dim ond goroesiad yw ei

hetifeddiaeth, ond twf, cynhwysiant a

thrawsnewid parhaus.

Ysbrydoliaeth:

- Cafodd sefydlu Cynghrair Genedlaethol Lesotho ar gyfer Pobl â Nam ar eu Golwg (LNLVIP) ei sbarduno gan y sylweddoliad bod hawliau ac anghenion pobl â nam ar eu golwg yn cael eu hanwybyddu mewn polisi cenedlaethol a bywyd cyhoeddus.
- Arweiniodd hyn at eiriolwyr gweledigaethol fel Violet Ngwenya a Miss Coolson i awgrymu sefydlu sefydliad a gynlluniwyd yn benodol i hyrwyddo hawliau pobl â nam ar eu golwg yn Lesotho.
- Parhaodd eu gweledigaeth pan fynychodd Theresa Mofomobe gynhadledd anabledd yn Zambia ym 1983. Wedi'i hysbrydoli gan y mudiadau anabledd trefnus y daeth ar eu traws yno, dychwelodd gyda phenderfyniad bod angen corff ei hun ar Lesotho i gynrychioli a grymuso ei dinasyddion â nam ar eu golwg.
- Ym 1986, cyfarfu grŵp o unigolion â nam ar eu golwg yng Nghanolfan Adnoddau'r Deillion, ynghyd ag athrawon a rhieni plant â nam ar eu golwg, a ffurfion nhw bwyllgor llywio, y cam cyntaf yn yr hyn a fyddai'n dod yn fudiad cenedlaethol.
- Ym 1989, cynhaliodd y sefydliad ei Gyfarfod Cyffredinol Blyneddol cyntaf ac etholodd y diweddar Mr Moses Masemene yn swyddogol yn llywydd cyntaf.

Cyflawniadau Nodedig:

- Dros y degawdau, mae LNLVIP wedi cyflawni cerrig milltir arwyddocaol sydd wedi ail-lunio'r dirwedd ar gyfer pobl â nam ar eu golwg yn Lesotho.
- Ar ddechrau'r 1990au, llwyddodd y sefydliad i lobïo'r llywodraeth a sicrhau M500,000 trwy raglen ariannu'r Rhwyd Ddiogelwch.
- Arweiniodd y cyflawniad hwn at brynu tir yn Ha Ts'osane ac yn y pen draw at adeiladu Canolfan Hyfforddi ac Adsefydlu Mohloli oa Bophelo (MBTC), ar gyfer datblygu sgiliau a grymuso'r gymuned â nam ar eu golwg.
- Agorodd y Ganolfan yn 2000 ac mae wedi parhau i weithredu byth ers hynny. Hefyd, helpodd eiriolaeth LNLVIP lawer o unigolion â nam ar eu golwg i gael mynediad at addysg uwch mewn sefydliadau fel Prifysgol Genedlaethol Lesotho a Choleg Addysg Lesotho, lle gwnaeth addasiadau rhesymol ddysgu'n bosibl i bobl â nam ar eu golwg.
- Creodd ymdrechion y sefydliad gyfleoedd cyflogaeth hefyd, yn enwedig mewn swyddi switsfwrdd o fewn y sectorau llywodraeth a phreifat i tua 20 o bobl â nam ar eu golwg a galluogi integreiddio athrawon â nam ar eu golwg i ysgolion prif ffwrdd.

Heriau:

- Fodd bynnag, nid oedd y buddugoliaethau hyn heb heriau difrifol. Yn ei flynyddoedd cynnar, roedd LNLVIP yn gweithredu mewn hinsawdd wleidyddol anodd, roedd Lesotho o dan reolaeth filwrol ym 1986, gan wneud mynediad at swyddogion y llywodraeth a chylchoedd llunio polisiâu yn arbennig o anodd.
- Roedd pryderon diogelwch yn her arall ar ôl adeiladu canolfan Ha Ts'osane; oherwydd diffyg gwarchodwr diogelwch, cafodd sawl eitem werthfawr, gan gynnwys recordwyr llais, eu dwyn.
- Roedd cyfyngiadau ariannol hefyd yn bryder cyson, yn enwedig ar ôl i Gymdeithas Sweden ar gyfer y Pobl â Nam ar eu Golwg (SRF), a oedd wedi cefnogi'r Ganolfan rhwng 1988 a 1991, roi'r gorau i'w chyfranogiad yn raddol.
- Gallai pob un o'r rhwystrau hyn fod wedi tanseilio twf y sefydliad yn hawdd, ond profodd LNLVIP yn hynod o wydn.

Astudiaeth Achos: Limpho Thoahlane, Pheha Plastic

Ysbrydoliaeth: Cafodd Limpho ei hysbrydoli gan ei phrofiadau personol yn tyfu i fyny yn Lesotho a gweld sut roedd gwastraff plastig heb ei reoli yn niweidio'r amgylchedd. Ei gweledigaeth yw creu Lesotho fwy gwyrdd trwy droi gwastraff yn gyfle, addysgu'r genhedlaeth nesaf, a sicrhau bod cymunedau Basotho yn cyfrannu'n weithredol at atebion hinsawdd.

Enw
Limpho Thoahlane

Man geni Maseru, Lesotho

Addysg Datblygu mentrau
cymdeithasol a chyfathrebu newid
hinsawdd.

Profiad proffesiynol mewn effaith
gymdeithasol ac ymwybyddiaeth
amgylcheddol

Proffesiwn
Sylfaenydd a Rheolwr Gyfarwyddwr
Pheha Plastic

Diwydiant
Rheoli gwastraff ac ailgylchu

Gemwaith wedi'i ailgylchu - Pheha Plastics

Cyfrngau cymdeithasol

Instagram:
<https://www.instagram.com/phehaplastic>
Facebook:
<https://www.facebook.com/phehaplastic>

Heriau: Mae Lesotho yn wynebu argyfwng gwastraff plastig cynyddol gyda seilwaith ailgylchu ffurfiol cyfyngedig. Yn aml, mae cymunedau, ysgolion a busnesau yn dibynnu ar ddympio neu losgi gwastraff plastig, sy'n cyfrannu at ddirywiad amgylcheddol, llygredd a risgiau iechyd. Wrth ddechrau, roedd Pheha Plastic hefyd yn wynebu heriau gyda chyllid cyfyngedig, diffyg peiriannau ailgylchu, a'r angen i newid meddyliau mewn cymunedau lle nad oedd ailgylchu yn cael ei ddeall na'i ymarfer yn eang.

Datrysiadau: Sefydlwyd Pheha Plastic fel menter gymdeithasol ym Morija i fynd i'r afael â'r heriau hyn drwy:

1. Casglu ac ailgylchu gwastraff plastig yn gynhyrchion defnyddiol fel prennau mesur ac eitemau eraill.
2. Cynnal ymgyrchoedd ymwybyddiaeth, gweithdai a rhaglenni allgymorth mewn ysgolion a chymunedau i addysgu am reoli gwastraff a newid hinsawdd.
3. Datblygu offer addysgol creadigol fel y llyfr plant *Limpho and Her Magical Bin* i feithrin gwerthoedd amgylcheddol mewn dysgwyr ifanc.

Mae'r cwmni wedi cyrraedd rhestr fer rhaglen ddeori UNIDO/GCIP ac mae'n datblygu ei gynnyrch plastig wedi'i ailgylchu cyntaf—pren mesur 15 cm—tra hefyd yn paratoi i ehangu i linellau cynnyrch mwy.

Cyflawniadau Nodedig:

- Codi ymwybyddiaeth mwy na 3,000 o fyfyrwyr ar draws gwahanol ysgolion ar reoli gwastraff yn briodol a diogelu'r amgylchedd.
- Cynhaliodd groeso i fyfyrwyr prifysgol rhyngwladol a gwirfoddolwyr, gan gynnwys o Brifysgol Gogledd Carolina, Chapel Hill.
- Mewn partneriaeth â sefydliadau fel Clwb Rotary Maseru, The Hub Morija, Renoka, a Dirprwyaeth yr UE i Lesotho ar gyfer ymgyrch glanhau traethau O'r Ffynhonnell i'r Genau.
- Lansiodd llyfr plant ar reoli gwastraff a newid hinsawdd yn ysgafn (i'w lansio'n swyddogol yn 2025)

Effaith: Mae Pheha Plastic yn cyfrannu at gynaliadwyedd amgylcheddol drwy ddargyfeirio gwastraff plastig o safleoedd tirlenwi a llosgi agored. Mae'r fenter yn darparu adnoddau addysgol ar gyfer ysgolion, yn creu ymwybyddiaeth mewn cymunedau, ac yn gosod y sylfaen ar gyfer swyddi gwyrdd yn economi gylchol Lesotho. Yr effaith hirdymor yw nid yn unig cymunedau glanach ond hefyd pobl ifanc sy'n cael eu grymuso sy'n gweld gwastraff fel adnodd yn hytrach na phroblem.

Astudiaeth Achos: Addewidion a Cheisiadau yn y Cwmwl

Enw

Addewidion a Cheisiadau yn y Cymylau

Man geni Maseru, Lesotho

Proffesiwn

Sylfaenydd Cymdeithas Byddar a Dall Lesotho

Diwydiant

Elusen

Erthygl

[Stigma Anabledd: Lesotho yn Ymgodymu ag Ymyrraeth Anghyfreithlon yn Hawliau Atgennhedlu Merched a Menywod Anabl – Newyddion heb eu sensro](#)

“Rwyf am weld pobl fyddar a dall o Lesotho yn dod yn eiriolwyr cryf dros eu hawliau dynol eu hunain, a byddaf yn hapus i’w gweld ar waith”.

Ysbrydoliaeth:

Wedi'i geni'n drwm ei chlyw ac yn ddiweddarach yn dod yn ddall yn 2015, mae taith Matsepio yn adlewyrchu gwydnwch, cryfder, ac ymrwymiad dwfn i gyfathrebu ac eiriolaeth dros hawliau. Er gwaethaf colli golwg, parhaodd i ddefnyddio iaith arwyddion, arwyddo cyffyrddol, Sesotho llafar, a Saesneg llafar i gyfathrebu. Wedi'u hysbrydoli gan ffrind yn Japan, fe sefydlon nhw Gymdeithas Byddar-Dall Lesotho (DBAL), cam arloesol wrth gynrychioli unigolion Byddar-Dall yn genedlaethol.

Cyflawniadau Nodedig:

- Cyn-hyfforddwr amaethyddol wrth ei alwedigaeth
- Yn gwasanaethu fel Swyddog Rhaglen yn NADL
- Sylfaenydd Cymdeithas y Byddar a'r Deillion yn Lesotho (DBAL)
- Arloesodd eiriolaeth dros iaith arwyddion fel hawl ddynol
- Chwaraeodd ran bwysig wrth hyrwyddo defnydd iaith arwyddion mewn ysgolion a llwyfannau cyhoeddus
- Datblygwyd dull arwyddo cyffyrddol personol ar gyfer cyfathrebu

Heriau:

- Diffyg gwasanaethau dehongli iaith gyffyrddol ac iaith arwyddion
- Anallu i astudio ymhellach oherwydd rhwystrau cyfathrebu
- Gwahaniaethu a gostyngiad mewn urddas gan rai aelodau o'r teulu a'r gymuned
- Adnoddau a chydabyddiaeth gyfyngedig ar gyfer DBAL
- Anhawster wrth sicrhau cyllid cynaliadwy hirdymor

Datrysiadau:

- Sefydlodd Matsepio DBAL i gefnogi ac eiriol dros y gymuned Byddar-Dall
- Datblygu a hyrwyddo cyfathrebu arwyddion cyffyrddol
- Cymerodd ran mewn ymgyrchoedd iaith arwyddion i godi ymwybyddiaeth y cyhoedd
- Sicrhawyd cyllid cychwynnol ar gyfer ymgyrchoedd ymwybyddiaeth Byddar-Dall
- Yn parhau i arwain eiriolaeth genedlaethol er gwaethaf rhwystrau personol a systemig

Effaith:

- Helpodd Matsepio i agor deialog genedlaethol am Fyddar-Dallwedd yn Lesotho
- Cryfhau gwelededd unigolion Byddar-Dall mewn mannau eiriolaeth
- Dealltwriaeth well o ddulliau cyfathrebu cynhwysol
- Wedi pwysu am newidiadau polisi sy'n cynnwys gwasanaethau cyffyrddol ac iaith arwyddion

Astudiaeth Achos: Queen Dove, NADL

Enw

Regina Dove

Man geni Lesotho

Proffesiwn

Athro cynradd a hyfforddwr
iaith arwyddion

Diwydiant

Addysg gynhwysol

Erthygl

'Bydd cytundeb yn creu
ymwybyddiaeth o faterion
anabledd' | Lesotho Times

Cyflawniadau Nodedig:

- Sylfaenydd Cymdeithas Genedlaethol y Byddar Lesotho (NADL) – y sefydliad cenedlaethol cyntaf dan arweiniad y Byddar yn Lesotho, a grëwyd gyda chefnogaeth Ffederasiwn Cenedlaethol Sefydliadau'r Anabl Lesotho (LNFOD) a Ffederasiwn y Byd ar gyfer y Byddar (WFD).
- Yr ymgyrchydd ac athrawes fyddar benywaidd gyntaf i arwain eiriolaeth ar lefel genedlaethol dros hawliau iaith arwyddion yn Lesotho.
- Chwaraeodd ran allweddol yn natblygiad cyfansoddiad NADL o 1992 i 1994.
- Wedi'i hyfforddi gan Ffederasiwn y Byddar Byd-eang i ddod yn Hyfforddwr Iaith Arwyddion ardystiedig.
- Allweddol yn y newid o lafaredd i ddefnyddio iaith Arwyddion mewn addysg i'r Byddar.
- Helpodd i hyfforddi'r grŵp cyntaf o 9 Hyfforddwr Iaith Arwyddion Byddar yn Lesotho (1997–2000), gyda chefnogaeth gan WFD Simbabwe.
- Arweiniodd weithdai athrawon arwyddocaol yn 2005, gan helpu addysgwyr i ddeall anghenion dysgwyr Byddar a derbyn iaith Arwyddion.

Heriau:

- Gwrthododd athrawon iaith Arwyddion, gan barhau i orfodi myfyrwyr byddar i siarad gan ddefnyddio dulliau llafar.
- Anwybyddodd yr Uned Addysg Arbennig eiriolwyr dros y Byddar, gan wrthod eu ceisiadau am bolisi iaith cynhwysol.
- Cafodd ei thafu allan o ysgolion am godi ymwybyddiaeth am iaith Arwyddion.
- Roedd rhai yn tybio nad oedd hi'n "ddigon byddar" oherwydd ei bod hi'n gallu darllen gwefusau a siarad.
- Roedd rhieni a gweithwyr proffesiynol yn camddeall ei rôl, gan feddwl ei bod hi'n ceisio atal plant byddar rhag dysgu siarad

Datrysiadau:

- Symud cymunedau Byddar i godi ymwybyddiaeth am hawliau ieithyddol.
- Gyda chymorth WFD, hyfforddwyd arweinwyr a hyfforddwy'r Byddar newydd.
- Gwthiodd ar y llywodraeth a LNFOD i gydnabod NADL a phwysigrwydd iaith Arwyddion mewn addysg.
- Yn ymwneud ag eiriolaeth polisi, gan gyfrannu at integreiddio iaith Arwyddion i addysg a deialog genedlaethol.
- Ysbrydolodd genhedlaeth newydd o arweinwyr Byddar, y mae llawer ohonynt bellach yn hyfforddwy'r, dehonglwy'r a gweithwyr cymunedol.

Effaith:

- Mae NADL wedi tyfu i fod yn llais cryf a pharchus, yn eiriol dros hawliau, mynediad a chydaddoldeb.
- Mae yna lawer o hyfforddwy'r a dehonglwy'r iaith Arwyddion ledled y wlad bellach.
- Nid yw dysgwyr byddar mewn ysgolion yn cael eu cosbi am arwyddo mwyach — cânt eu hannog i ddysgu yn eu hiaith naturiol.
- Mae iaith Arwyddion yn cael ei thrafod yn Senedd Lesotho, gyda chefnogaeth gynyddol i'w gwneud yn iaith swyddogol.
- Mae mynediad at gyfathrebu wedi gwella'n sylweddol mewn cymunedau Byddar trefol a gwledig.

Astudiaeth Achos: Tebello Tjapela

Ysbrydoliaeth: Egwyddor 'matsema', a ymarferwyd gan y tad sefydlu, y Brenin Moshoeshe I, sy'n golygu cydweithio grŵp i gyflawni tasgau ar raddfa fawr.

Enw

Tebello Tjapela

Man geni Leribe,
Lesotho

Addysg

BA mewn Economeg ac
MSc mewn Economeg o
NUL

Proffesiwn

Sylfaenydd a Phrif
Swyddog Gweithredol
Cymdeithas
Gydweithredol Cynilion
a Chredyd
Phuthalichaba (PSCCS)
Cyf.

Diwydiant

Cyllid

Cyfryngau cymdeithasol

<https://www.instagram.com/phuthalichaba>

Cyflawniadau Nodedig:

Mewn oes lle mae anghydraddoldeb economaidd yn parhau i herio llawer o gymunedau, daeth Phuthalichaba Savings & Credit Cooperative Society Ltd i'r amlwg fel ffynhonnell gobaith yn Lesotho. Wedi'i sefydlu gan Mr. Tebello Tjapela, ysbrydolwyd y sefydliad gan foment hollbwysig yn ystod darlith ym Mhrifysgol Genedlaethol Lesotho (NUL), lle y taniodd y cwestiwn "Pam mae rhai gwledydd yn gwneud cynnydd economaidd tra nad yw eraill?" angerdd dros ddatblygiad economaidd ym meddyliau ei sylfaenwyr.

Heriau:

Y prif her a nodwyd oedd y rhwystrau ariannol a wynebai llawer o fewn eu grŵp targed. Yn aml, nid oedd gan unigolion a geisiodd wella eu statws economaidd trwy entrepreneuriaeth fynediad at wasanaethau bancio traddodiadol, felly roedd ganddynt opsiynau cyfyngedig ar gyfer cael credyd a chynilo, oherwydd polisïau banc llym a diffyg cynhyrchion ariannol wedi'u teilwra.

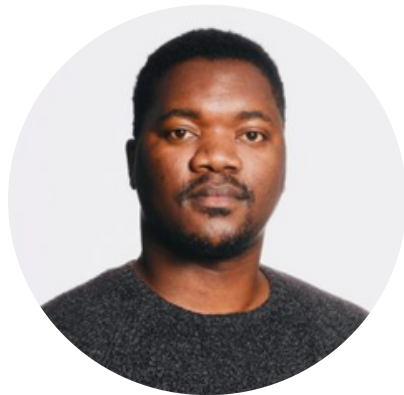
Datrysiadau:

Gan gydnabod yr heriau hyn, newidiodd Phuthalichaba ei ddull o sefydlu banc confensiynol i lansio Cymdeithas Gydweithredol Cynilo a Chredyd (SACCOS). Caniatodd y newid hwn i Phuthalichaba ddechrau gyda model mwy cyraeddadwy a oedd yn dal i anelu at gyflawni ei genhadaeth sylfaenol: ysgogi datblygiad economaidd Basotho. Gan ddechrau gyda chyfalaf cychwynnol M1,200: M1,000 i agor cyfrif banc, tyfodd Phuthalichaba i dros M6 miliwn mewn cynilion aelodau ers gweithredu a 1,300 o aelodau ar draws holl ardaloedd Lesotho a thu hwnt.

Effaith:

Mae Phuthalichaba yn gwasanaethu fel llwyfan i'w aelodau gynilo a chael mynediad at gredyd fforddiadwy. Mae'r strwythur cydweithredol yn hyrwyddo ymdeimlad o gymuned a chyfrifoldeb a rennir, gan ganiatáu i aelodau gefnogi ei gilydd yn ariannol. Yn ogystal, mae Phuthalichaba yn darparu hyfforddiant a gweithdai llythrennedd ariannol i rymuso aelodau gyda gwybodaeth a sgiliau sy'n hanfodol ar gyfer twf economaidd cynaliadwy. Ers ei sefydlu, mae Phuthalichaba wedi cymryd camau sylweddol wrth drawsnewid y dirwedd ariannol i'w aelodau. Drwy gynnig cynhyrchion ariannol wedi'u teilwra a meithrin cymuned gefnogol, mae Phuthalichaba wedi galluogi nifer dirifedi o unigolion i gychwyn eu busnesau eu hunain a gwella eu bywoliaeth.

Astudiaeth Achos: Gofalwch am David Rakojana

Enw

Cymerwch ofal David Rakojana

Man geni Mafeteng, Lesotho

Addysg

Prifysgol Brunel Llundain;
Prifysgol Talaith Michigan

Proffesiwn

Gwyddonydd Data

Diwydiant

Ymgynghoriaeth

Cyfrngau cymdeithasol

<https://www.linkedin.com/in/davidrakojoana/>

“Technoleg a ffilm yw'r tanau gwersyll modern yr ydym yn adrodd ein straeon o'u cwmpas. Mae mynd â Sesotho i ap byd-eang a dogfennu ein diwylliant marchogaeth yn ymwneud â sicrhau bod y byd yn gweld gwir fywiogrwydd Teyrnas y Mynyddoedd.”

Ysbrydoliaeth:

Daw fy ysbrydoliaeth o'r awydd i bontio'r bwlch rhwng traddodiadau cyfoethog Lesotho a'r byd digidol modern. Rwy'n cael fy ysgogi gan y potensial i allforio ein diwylliant—boed yn ein hiaith neu'n marchogaeth unigryw—i gynulleidfa fyd-eang sy'n awyddus i ddysgu amdanom ni.

Cyflawniadau Nodedig:

- Cwrs Sesotho uTalk: Cydweithiodd â chwmni uTalk yn y DU i recordio a lansio cwrs iaith digidol cynhwysfawr. Llwyddodd y prosiect hwn i ddigido'r iaith Sesotho, gan ei gwneud yn hygyrch i filiynau o ddysgwyr ledled y byd a'i chadw ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol.
<https://www.dolencymru.org/working-with-utalk-on-their-sesotho-app-march-2025/>
- Polo Africa Film (Cyfieithu a Thrawsgrifio): gwasanaethodd fel y prif drawsgrifiwr ar gyfer y rhaglen ddogfen hon a ffilmwyd ar draws y Wladwriaeth Rydd a thirweddau Lesotho. Fy nghyfrifoldeb craidd oedd trawsgrifio deialog Sesotho yn gywir i isdeitlau Saesneg. Sicrhodd hyn fod naratifau beicwyr Basotho—eu twf yn y gamp a'r heriau unigryw y maent yn eu hwynebu—wedi'u cyfieithu'n ffyddlon ar gyfer cynulleidfa ryngwladol.

Heriau:

- Cywirdeb leithyddol vs. Cyfieithu: Yn y ffilm Polo Africa, nid cyfieithu geiriau yn unig oedd yr her, ond dal ysbryd yr hyn yr oedd marchogion Basotho yn ei ddweud. Roedd yn hanfodol trawsgrifio'n gywir fel nad oedd eu hemosiynau gwirioneddol a realiti eu brwydrau yn cael eu colli yn yr isdeitlau Saesneg.
- Cadwraeth Ddigidol: Gyda phrosiect uTalk, yr her oedd safoni'r iaith ar gyfer rhyngwyneb modern wrth gynnal cynhesrwydd dilys Sesotho llafar.

Effaith:

- Mwyhau Lleisiau Lleol: Trwy isdeitlau cywir, gall y ffilm Polo Africa gyrraedd cynulleidfa fyd-eang bellach, gan daflu goleuni ar y gymuned o chwaraewyr polo Basotho sy'n aml yn cael ei hanwybyddu a thwf y gamp yn Affrica.
- Addysg Fyd-eang: Mae ap uTalk wedi gwneud Sesotho yn hygyrch i filiynau o ddysgwyr posibl. Mae'n gwasanaethu fel pont i dwristiaid, gweithwyr cymorth, a selogion ieithoedd gysylltu â Lesotho cyn iddynt hyd yn oed gyrraedd.

Tampose Mothopeng: Matrics y Bobl

Enw: Tampose Mothopeng

Addysg: Lerotholi Polytechnic

Proffesiwn: Cyfarwyddwr

Gweithredol Diwydiant:

Hawliau dynol

[Instagram](#)

“Adeiladu Mannau Diogel a Chryfhau Lleisiau dros Gynhwysiant yn Lesotho”.

Ysbrydoliaeth

Dechreuodd Cymdeithas Matrics y Bobl yn 2008 fel Grŵp Cymorth Matrics, a gychwynwyd gan nifer o unigolion hoyw yn Maseru oedd â diddordeb mewn undod, diogelwch a chydabyddiaeth mewn cymdeithas lle'r oedd gwahaniaethu ac allgáu cymdeithasol yn rhemp. Byddai aelodau'n cynnal cyfarfodydd yn anffurfiol i gefnogi ei gilydd, i fynd i'r afael â materion cymdeithasol, ac i eiriol yn erbyn torri hawliau dynol a brofir gan leiafrifoedd rhywiol a rhywedd yn Lesotho.

Cyflawniadau Nodedig:

Enillodd y sefydliad gydnabyddiaeth gyfreithiol yn 2010, carreg filltir mewn hanes fel un o'r sefydliadau cofrestredig cyntaf ar gyfer unigolion LHDTC+ yn Lesotho. Roedd yr LCN yn allweddol wrth gynnal y grŵp a darparu cefnogaeth rheoli ariannol, tra bod UNDP wedi darparu'r cyllid cyntaf i'r sefydliad, a helpodd i adeiladu ei waith eiriolaeth ac adeiladu cymunedau. Gan gydnabod bod syniadau am rywedd a rhywioldeb wedi esblygu fwyfwy, ailgofrestrodd y sefydliad ei hun yn 2015 fel "The People's Matrics Association" i newid ei gyfansoddiad i un sy'n gwbl gynhwysol ac yn gynrychioliadol o amrywiaeth o ran SOGIESC (Cyfeiriadedd Rhywiol, Hunaniaeth a Mynegiant Rhyw, a Nodweddion Rhyw).

Heriau:

Dod o hyd i le diogel - cynhaliwyd cyfarfodydd cynnar yn neuadd eglwys Anglicanaidd, lle diogel prin i aelodau a oedd yn profi ofn a bygythiad gan y cyhoedd ac awdurdodau gorfodi'r gyfraith.

Ennill cydnabyddiaeth gyfreithiol - Tyfodd y grŵp i ffurfio pwyllgor dros dro yn gyfrifol am ddrafftio cyfansoddiad a gwneud paratodau ar gyfer cofrestru ffurfiol, gan osod y sylfaen ar gyfer mudiad trefnus dros gydraddoldeb ac urddas.

Effaith:

Heddiw, mae Cymdeithas Matrics y Bobl yn sefydliad hawliau dynol cenedlaethol uchel ei barch sy'n parhau i hyrwyddo cydraddoldeb, cynhwysiant a chyfiawnder cymdeithasol. Mae'r hyn a ddechreuodd fel grŵp cymorth bach wedi troi'n fudiad sy'n nodweddu ysbryd gwydnwch, arloesedd a newid a ysgogir gan y gymuned yn Lesotho.

Dolenni

Lesotho National League of the Visually Impaired Persons

Pheha Plastic

DeafBlind-Association-of-Lesotho

Lesotho National Federation of Organisations for the Disabled

National-Association-of-the-Deaf-Lesotho

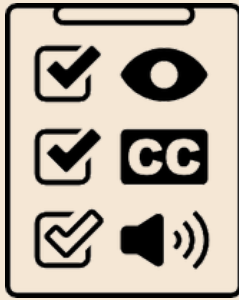
<https://lestimes.com/agreement-will-create-awareness-of-disability-issues/>

<https://www.phuthalichaba.co.ls/>

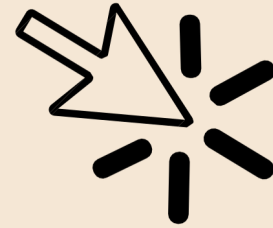
<https://www.chevening.org/scholarship/lesotho/>

<https://www.dolencymru.org/working-with-utalk-on-their-sesotho-app-march-2025/>

<https://thematrix.org.ls>

Podlediadau

Cliciwch ar y
delweddau i gael
mynediad

Pheha Plastic

LNVIP

Regina Lephoi

The People's Matrix

Matseviso

Tebello Tjapela

David
Rakojoana

Dysgu Gyda'n Gilydd, Gwella Gyda'n Gilydd

[Arolwg adborth](#)

Mae'r adnodd hwn yn
tyfu trwy brofiad a rennir.
Sganiwch i helpu i lunio'r
rhifyn nesaf.